

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศผู้นำที่มีบทบาทสำคัญในการก่อตั้งสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (The Association of Southeast Asian Nation) เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๑๐ องค์การดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายที่จะสร้างความเข้มแข็งให้กับประเทศสมาชิกโดยการรวมตัวกันเพื่อป้องกันตนเองและสร้างความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจแต่ที่ผ่านมายังเป็นการรวมตัวที่ไม่ชัดเจนและเข้มแข็งเท่าที่ควร ปัจจุบันโลกเปลี่ยนแปลงไปและมีการแข่งขันสูงขึ้นภูมิภาคต่างๆ จึงพยายามรวมตัวกันเพื่อสร้างความมั่นคงและความเข้มแข็งโดยมีทิศทางที่ชัดเจนดังเช่น การรวมตัวของประเทศยุโรปเพื่อจัดตั้งเป็นประชาคมยุโรป (European Union) เป็นต้น ประเทศสมาชิกสมาคมอาเซียนก็มีจุดมุ่งหมายเช่นนี้ จึงได้ร่วมกันจัดทำกฎบัตรอาเซียน (Asians Charter) โดยผู้นำประเทศสมาชิกทั้งหมดได้รับรองกฎบัตรดังกล่าวเรียบร้อยแล้วและจะมีผลให้การรวมตัวของประเทศสมาชิกแปรสภาพเป็นประชาคมอาเซียน (Asians Community) ในปี ค.ศ.๒๐๑๕ (พ.ศ.๒๕๕๘) ประชาคมอาเซียนประกอบด้วย ๓ เสาหลักคือ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (Asians Political Community) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Asians Economic Community) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (Asians Socio-Cultural Community) ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อประเทศไทย โดยเฉพาะในเรื่องการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารระหว่างประเทศสมาชิกและการเคลื่อนย้ายทุนมนุษย์ที่มีคุณวุฒิวิชาชีพ กติกาในการอยู่ร่วมกันที่เน้นความยึดมั่นในหลักการแห่งประชาธิปไตยหลักนิติธรรมและธรรมาภิบาล การเคารพและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานที่จะนำไปสู่ความเป็นหนึ่งเดียวของอาเซียนดังคำขวัญที่ว่า “One Vision, One identity, One Community” ส่งผลให้เกิดความพยายามในการขับเคลื่อนและเตรียมการเพื่อก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียนให้ทันตามกำหนดเวลาดังกล่าวในทุกมิติอย่างเป็นรูปธรรมและจริงจังมากขึ้น

การศึกษามีหน้าที่โดยตรงที่เกี่ยวข้องและมีบทบาทสำคัญในการให้ความรู้ที่จำเป็นในการขับเคลื่อนและเตรียมการเพื่อก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียนให้ทันตามกรอบความของประชาคมอาเซียนทั้ง ๓ เสาหลัก (Three Pillars of Asians Community) ซึ่งประกอบด้วยประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (Asians Political and Security community) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Asians Economic Community) และโดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาสังคมและวัฒนธรรม (Asians Socio-Cultural Community) อย่างหลีกเลี่ยงมิได้ ในหน่วยงานที่ทำการวิจัยและพัฒนานโยบายและแผนการศึกษาชาติจะต้องมีความพร้อมในการกำนโยบายเพื่อขับเคลื่อนประเทศไทยให้ก้าวสู่ประชาคมอาเซียน และต้องสอดคล้องกับการปฏิรูป

การศึกษาในทศวรรษที่สองที่มุ่งสร้างคนไทยยุคใหม่ให้มีความรู้ ความดีและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ซึ่งหมายรวมถึงการจัดการศึกษาเพื่อให้คนไทยมีความพร้อมที่จะเป็นพลเมืองอาเซียน ที่สามารถแข่งขันได้และอยู่กับเพื่อนบ้านอย่างสันติสุข ตลอดจนเป็นต้นแบบการดำเนินการเพื่อขยายผลความร่วมมือที่เป็นรูปธรรมกับประเทศเพื่อนบ้านต่างๆ ในภูมิภาคเดียวกันอีกด้วย วงการศึกษาไทยจะต้องขบคิดใหม่ให้หลุดจากกรอบในเรื่องภาษาเพียงอย่างเดียว การศึกษาไทยจะต้องสร้างคนไทยให้พร้อมที่จะปรับตัวและพร้อมที่จะต่อสู้ในเวทีอาเซียน และเวทีของภูมิภาค ดังนั้นการเตรียมความพร้อมจะต้องรวมถึงทักษะในการทำงาน ทักษะในการอยู่ร่วมกับคนอื่น ซึ่งมีความสำคัญมากเนื่องจากอาเซียนมีความหลากหลายค่อนข้างมาก และคนไทยยังไม่มีโอกาสในการเรียนรู้ในเรื่องความหลากหลาย คนไทยมีความรู้เกี่ยวกับชาติอื่นในอาเซียนน้อยมาก แต่ในทางกลับกันประชากรประเทศอื่นในอาเซียนรู้จักประเทศไทยและประเทศสมาชิกอื่น มากกว่าคนไทย เช่น เวียดนาม กัมพูชา และอินโดนีเซีย ฯลฯ มีการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในสถาบันการศึกษาต่างๆ ในขณะที่ไม่มีการประชาสัมพันธ์ หรือสนับสนุนให้คนไทยเรียนภาษาเพื่อนบ้านในสถาบันการศึกษาของไทยเลยซึ่งเป็นสิ่งที่น่ากังวลใจว่าต่อไปเราจะอยู่อย่างไรในสังคมประชาคมอาเซียน โดยปราศจากความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านและประเทศอื่นในประชาคมอาเซียน การจัดการศึกษาของประเทศไทยในมิติต่างๆ ต้องคำนึงถึงอาเซียนเป็นสำคัญ และการจัดการศึกษาก็มิใช่จัดการศึกษาส่วนใดส่วนหนึ่งเท่านั้น หากแต่เป็นเรื่องที่ต้องรับผิดชอบกันระหว่างการศึกษาทุกระบบ จึงจะสามารถเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ^๑

รูปแบบการบริหารโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญในการนำพา นักเรียน คณะครูอาจารย์ ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ก้าวสู่ประชาคมอาเซียนอย่างมีคุณภาพ เพราะรูปแบบการบริหารโรงเรียนเปรียบเสมือนเข็มทิศในการนำทางให้ไปสู่เป้าหมายได้ ซึ่งสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาในปีพุทธศักราช ๒๕๕๒-๒๕๖๑ ที่กล่าวว่า การพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ให้มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ เรียนรู้ได้ด้วยตนเองแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถสื่อสาร คิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา คิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม ทำงานเป็นกลุ่มได้อย่างเป็นกัลยาณมิตร มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึกและความภูมิใจในความเป็นไทยยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รังเกียจการทุจริตและต่อต้านการซื้อสิทธิ์ขายเสียงและสามารถก้าวทันโรรด้านการพัฒนาศึกษาและการเรียนรู้เริ่มพัฒนาและเตรียมความพร้อมตั้งแต่เด็กปฐมวัย

^๑สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ, การบรรยายทางวิชาการเพื่อสร้างความตระหนักเรื่องการค้าสู่ประชาคมอาเซียน, (กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดีการพิมพ์จำกัด, ๒๕๕๓), หน้า ๕๓-๕๗.

หลักสูตรการเรียนการสอน กิจกรรมการวัดการประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนรอบด้านรวมทั้งให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในทุกระดับและทุกประเภท และสนับสนุนการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา รวมถึงมาตรฐานด้านอาชีวศึกษาด้วย นอกจากนี้การปฏิรูปการศึกษาอุดมศึกษาเน้นคุณภาพสู่ความเป็นเลิศจัดกลุ่มสถาบันตามพันธกิจ พัฒนาการศึกษาศิลปะวิทยาศาสตร์ (liberal Arts Education) ส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง ควบคู่กับการเรียนรู้ภาษาสากลเป็นภาษาที่สองตั้งแต่การศึกษาระดับพื้นฐานและสนับสนุนการเรียนรู้ภาษาที่สามเช่น ภาษาอาเซียน ภาษาที่สนใจ ฯลฯ การผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพ มีสมรรถนะและความรู้ ความสามารถ พัฒนาการมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติเพื่อการรับรองสมรรถนะ ความรู้ความสามารถของกำลังคน ; สำเร็จการศึกษาทุกระดับ

การบริหารการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน^๒ โรงเรียนจัดเป็นสถาบันหนึ่งทางสังคมที่มีบทบาทสำคัญที่จะทำหน้าที่สร้างเยาวชนและพัฒนาเยาวชนให้มีความรู้ ความสามารถ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างดีมีความสุข ด้วยการพึ่งพาตัวเองได้ ซึ่งในปัจจุบันนี้ทางโรงเรียนต่าง ๆ พยายามพัฒนาผู้สอน และผู้เรียนให้มีความรู้ พร้อมทั้งจะก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ส่วนรูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนแต่ละโรงเรียนก็เป็นปัจจัยสำคัญ เช่น การวางแผน การจัดองค์การ การบริหารงานบุคคล การอำนวยการ และการควบคุมเป็นต้น

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง “การบริหารจัดการโรงเรียนเพื่อรองรับเข้าสู่ประชาคมอาเซียน” กรณีศึกษาโรงเรียนต้นแบบการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน” เพื่อศึกษาการบริหารจัดการ รูปแบบการเรียนการสอน ทักษะและประสบการณ์ เก็บรวบรวมข้อมูล ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ การบริหารจัดการโรงเรียนเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนต้นแบบการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาการบริหารจัดการโรงเรียนเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนต้นแบบการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน

๑.๒.๒ เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ การบริหารจัดการโรงเรียนเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนต้นแบบการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน

^๒ ศิริโรจน์ ผลพันธิน, เรื่องการบริหารการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน, (www.dusti.ad.th ๒๕๕๕), หน้า ๓-๔.

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ การบริหารจัดการโรงเรียนเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
โรงเรียนต้นแบบการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน เป็นอย่างไร

๑.๓.๒ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ การบริหารจัดการโรงเรียนเพื่อรองรับ
การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนต้นแบบการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน เป็นอย่างไร

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการโรงเรียนเพื่อรองรับเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
กรณีศึกษา : โรงเรียนต้นแบบการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน” โดยมุ่งศึกษาการบริหารจัดการ
โรงเรียนเพื่อรองรับเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

งานวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูอาจารย์ และเจ้าหน้าที่
ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการโรงเรียนต้นแบบการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน จาก
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการบริหารจัดการโรงเรียนต้นแบบการพัฒนาสู่ประชาคม
อาเซียนจำนวน ๔ ด้าน ประกอบด้วย

๑) การบริหารจัดการศึกษา หมายถึงการกำหนดวัตถุประสงค์ของกิจกรรมให้
สอดคล้องกับเป้าหมายของการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน กำหนดรูปแบบ
แนวทางการดำเนินงานจัดกิจกรรม รวมทั้งงบประมาณ และทรัพยากรสนับสนุน และก
บบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจน สร้างความรู้ความเข้าใจและการยอมรับร่วมกันของ
ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และแผนงาน ดำเนินกิจกรรมตามแผนเป็นต้น

๒) การจัดทำแผนการศึกษา หมายถึงกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อ
การใช้หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เป็นภารกิจหนึ่งที่สำคัญใน
การบริหารจัดการหลักสูตร ภารกิจในการบริหารจัดการหลักสูตร ประกอบด้วย ภารกิจที่ ๑ การ
เตรียมความพร้อม ภารกิจที่ ๒ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และภารกิจที่ ๓ การวางแผน
ดำเนินการใช้หลักสูตรเป็นต้น

๓) การจัดทำสื่อการศึกษา หมายถึงการจัดทำสื่อการเรียนรู้ที่เป็นเครื่องมือ
ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ทักษะกระบวนการและ
คุณลักษณะตามมาตรฐานการเรียนรู้หลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์
สื่อเทคโนโลยี และเครือข่ายการเรียนรู้ต่างๆ ที่มีในท้องถิ่นการเลือกใช้สื่อควรเลือกให้มีความ
เหมาะสมกับระดับการพัฒนาและการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียนและผู้สอนที่ใช้สื่อ

๔) การประเมินผลการเรียนการสอน หมายถึงการติดตามและประเมินผลจะต้อง
ดำเนินการร่วมกันในทุกๆ ทุกฝ่าย เป็นขั้นตอนสำคัญที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันว่า การ

พัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนบรรลุผลมากน้อยเพียงใด ด้วยเหตุปัจจัยอะไรบ้าง มีข้อบกพร่องใดที่ต้องปรับปรุงและพัฒนาต่อไป การติดตามประเมินผลควรมีแนวทาง ดังนี้ ๑. การรวบรวมข้อมูลอย่างมีแบบแผนและต่อเนื่องครอบคลุม และใช้วิธีการที่หลากหลาย กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างการทำงาน ที่มีการวิเคราะห์ข้อมูล และปรับปรุงอย่างทันท่วงที วิเคราะห์การจัดการเรียนรู้ว่าดำเนินไปตามเป้าหมายและแผนงานที่ร่วมกันกำหนดเพียงใด มีการกำหนดดัชนีชี้วัดสภาพความสำเร็จในการดำเนินงานทั้งระบบใน ๔ ด้านคือ ด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และงานบริหารงานทั่วไป

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหาร ครูอาจารย์ และเจ้าหน้าที่ จำนวน ๔๙๑ คน

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่การศึกษาวิจัย ได้แก่ โรงเรียนต้นแบบการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง จำนวน ๕ โรงเรียนประกอบด้วย

- ๑) โรงเรียนมหาวชิราวุธ (สพม.) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สงขลา
- ๒) โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม (สพม.) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พิษณุโลก
- ๓) โรงเรียนกัลยาวัตร (สพม.) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ขอนแก่น
- ๔) โรงเรียนเอื้อตมวิทยาคม (สพม.) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี
- ๕) โรงเรียนคลองน้ำใสวิทยาคาร (สพม.) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สระแก้ว

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาจะทำการศึกษาวิจัยตั้งแต่ เดือนพฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๕ จนถึงเดือนตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๕ รวมเป็นระยะเวลา ๖ เดือน

๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การบริหาร หมายถึง การบริหารกิจการของโรงเรียนเป็นการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งเอาไว้ โดยคำนึงถึงการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดและมีองค์ประกอบคือ เป้าหมายที่ชัดเจน ทรัพยากรในการบริหารที่มีจำกัด ประสานงานระหว่างกัน การแบ่งงานกันทำ ซึ่งการบริหาร นั้นเป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหาร

โรงเรียน ที่จะนำทรัพยากรนั้นมาบริหารจัดการโรงเรียนของตนให้เกิดผลประโยชน์ต่อส่วนรวม เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด

การจัดการ หมายถึง ขบวนการทำงานให้ภารกิจต่างๆ สำเร็จลงได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ด้วยคนและทรัพยากรขององค์กร ขบวนการจัดการ ประกอบด้วยกิจกรรมที่สำคัญประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การชักจูงจิตใจ การควบคุม

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้หมายถึงโรงเรียนต้นแบบการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน

ประชาคมอาเซียน หมายถึง การรวมตัวกันของประเทศสมาชิกอาเซียน เช่น สาธารณรัฐอินโดนีเซีย มาเลเซีย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ประเทศไทย ประเทศกัมพูชา สหภาพพม่า สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม บรูไนดารุสซาลาม เพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองและขีดความสามารถการแข่งขันของอาเซียนในเวทีระหว่างประเทศในทุกด้าน รวมถึงความสามารถในการรับมือกับปัญหาใหม่ๆ ในระดับโลกที่กระทบมาถึงภูมิภาคอาเซียน เช่น ภาวะโลกร้อน การก่อการร้าย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การเป็นประชาคมอาเซียน คือการทำให้ประเทศสมาชิกอาเซียนเป็น “ครอบครัวเดียวกัน” ที่มีความแข็งแกร่งและมีภูมิคุ้มกันที่ดี โดยสมาชิกในครอบครัวมีสภาพความอยู่ที่ดี ปลอดภัย และสามารถทำมาค้าขายได้อย่างสะดวกมากยิ่งขึ้น

โรงเรียนต้นแบบ หมายถึง โรงเรียนต้นแบบการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน กระจายอยู่ทุกภูมิภาคของประเทศไทย

ผู้บริหารจัดการ หมายถึง ผู้อำนวยการสถานการศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการของโรงเรียน มีหน้าที่จัดระบบบริหารจัดการทุกอย่างในโรงเรียน

ครูอาจารย์ หมายถึง บุคคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในการเรียนการสอนในโรงเรียนต้นแบบการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน

เจ้าหน้าที่ หมายถึง บุคคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ประจำในโรงเรียน เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนต้นแบบการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน

การจัดทำแผนการศึกษา จำนวน ๔ ด้าน ประกอบด้วย การบริหารจัดการ การศึกษา การจัดทำแผนการศึกษา การจัดทำสื่อการศึกษา และการประเมินผลการศึกษา รายละเอียดดังต่อไปนี้

การบริหารจัดการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการโรงเรียน เป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหารจัดการระบบการศึกษา กล่าวคือ ผู้อำนวยการโรงเรียนและทีมงาน จะต้องทำระบบการศึกษาให้ดี เพื่อให้มีกระบวนการดำเนินงานที่มีลักษณะชัดเจน มีกระบวนการในการทำงาน

เช่น การรับนักศึกษาใหม่ (Input) กระบวนการศึกษาตามระบบ (Process) มีการประเมินผลการศึกษา (Output) เป็นต้น

การจัดทำแผนการศึกษา หมายถึงผู้บริหารและครูต้องทำหน้าที่พัฒนาหลักสูตร ซึ่งหมายถึงการใช้และปรับหลักสูตรนอกเหนือจากหน้าที่ในการสอน เมื่อสถานศึกษาสร้างหลักสูตรแล้ว นำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งต้องมีกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อการใช้หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ภารกิจสำคัญของผู้บริหารจัดการหลักสูตร เช่น การเตรียมความพร้อม การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร การดำเนินการบริหารหลักสูตร การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล การสรุปผลการดำเนินงาน และการปรับปรุงพัฒนา

การจัดทำสื่อการศึกษา หมายถึงจัดเป็นการจัดการศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรสถานศึกษามุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์รวมทั้งมีการยืดหยุ่นสนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

การประเมินผลการศึกษา หมายถึงกระบวนการหนึ่งในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนในรูปของคะแนน หรือคำบรรยายที่เกี่ยวกับผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่แสดงออกทั้งในระยะเวลา ก่อน ระหว่างหรือหลังจากการเรียนการสอน เพื่อพิจารณาตัดสินว่า ผู้เรียนสามารถบรรลุตามเป้าหมายหรือจุดประสงค์ของการจัดการศึกษาเพียงใด มีสิ่งใดที่ต้องการปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น ซึ่งประโยชน์ของการวัดและประเมินผลของการจัดการเรียนการสอนจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ

๑.๖ ประโยชน์ที่ได้รับ

๑.๖.๑ ได้ทราบการบริหารจัดการโรงเรียนเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนต้นแบบการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน

๑.๖.๒ ได้ทราบปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ การบริหารจัดการโรงเรียน เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนต้นแบบการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน